

ΕΣΧΣΑ2024

1^ο ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ:
ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ & ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Η Ενδογένεια της Πολιτικής Συνοχής

Σ. Αλεξίου, Γ. Πετράκος, Α. Σωτηρίου
ΤΜΧΠΠΑ, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Θεσσαλονίκη
17-18 Ιουνίου 2024

Η ερευνητική εργασία υποστηρίχτηκε από το Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.) στο πλαίσιο της Δράσης «2η Προκήρυξη ερευνητικών έργων ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. για την ενίσχυση των μελών ΔΕΠ και Ερευνητών/τριών» (Αριθμός Έργου: 3861 Ακρωνύμιο: DISINREG).

Στόχος μελέτης

Αύξηση των χωρικών ανισοτήτων κατά τις δύο τελευταίες δεκαετίες

Έντονες ασυμμετρίες στις αποδόσεις της περιφερειακής πολιτικής → αμφισβητήσιμη αποτελεσματικότητα

Ανάγκη κατανόησης του βαθμού στον οποίο η πολιτική της ΕΕ ανταποκρίνεται στις ανάγκες των περιφερειών

Ερευνητικά ερωτήματα

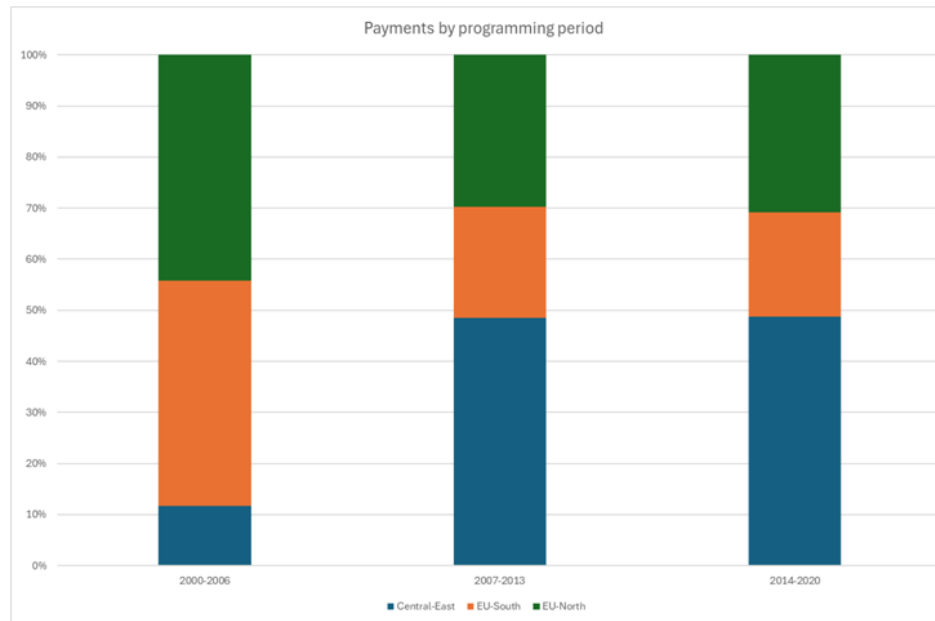
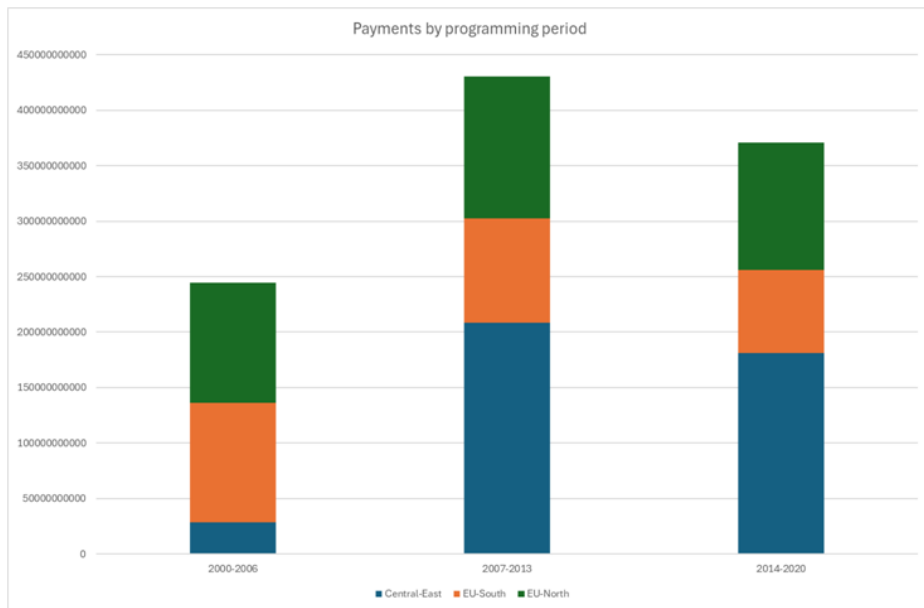
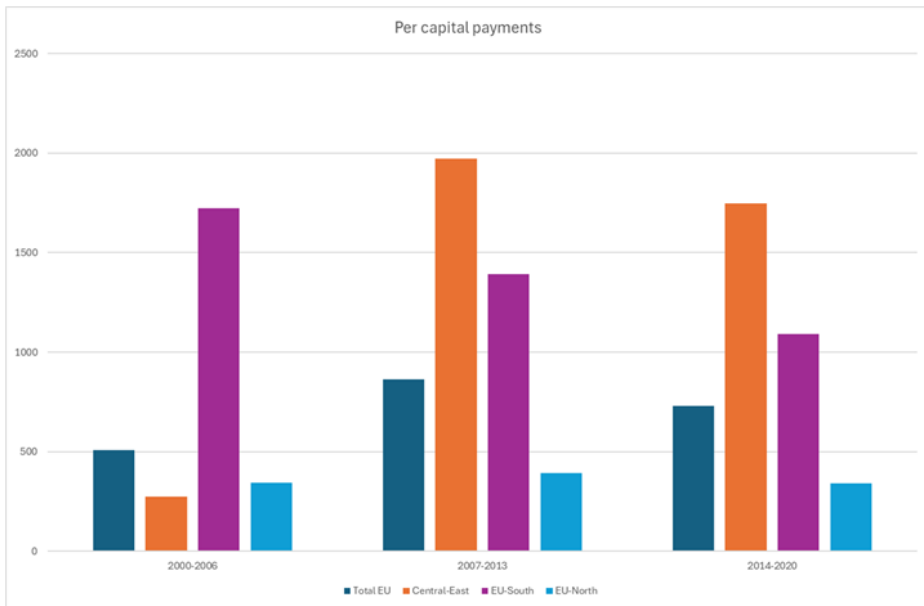

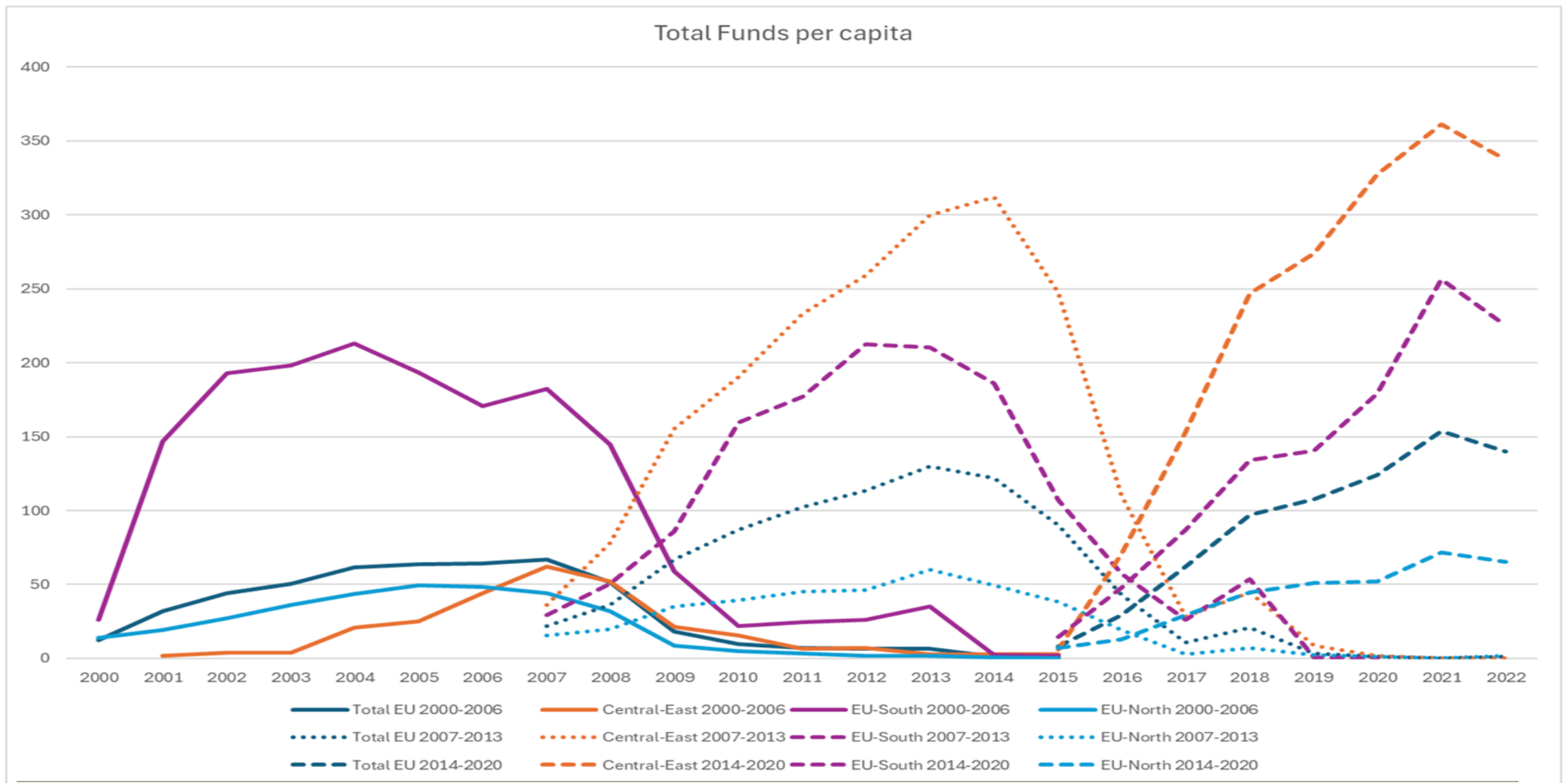
Ανταποκρίνονται αρκετά
τα Διαθρωτικά Ταμεία στις
πραγματικές ανάγκες /
διαρθρωτικές ελλείψεις
των περιφερειών;

Λαμβάνονται εξίσου
υπόψη τα αναπτυξιακά
και κοινωνικά κενά;

Χρειάζεται να δοθεί
περισσότερη έμφαση σε
περιφερειακές
ιδιαιτερότητες κατά το
σχεδιασμό των πολιτικών;

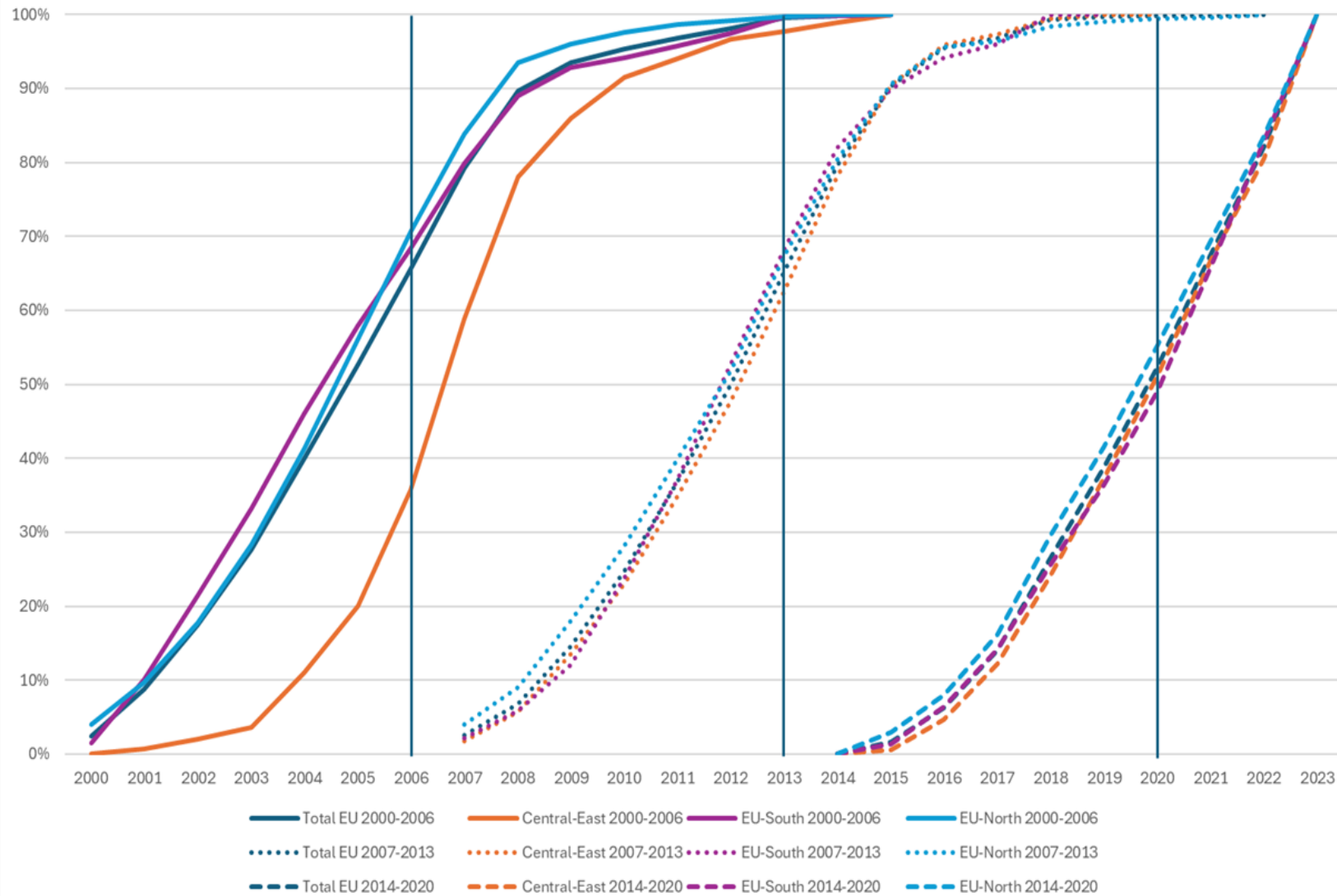
ΕΔΕΤ ανά προγραμματική περίοδο

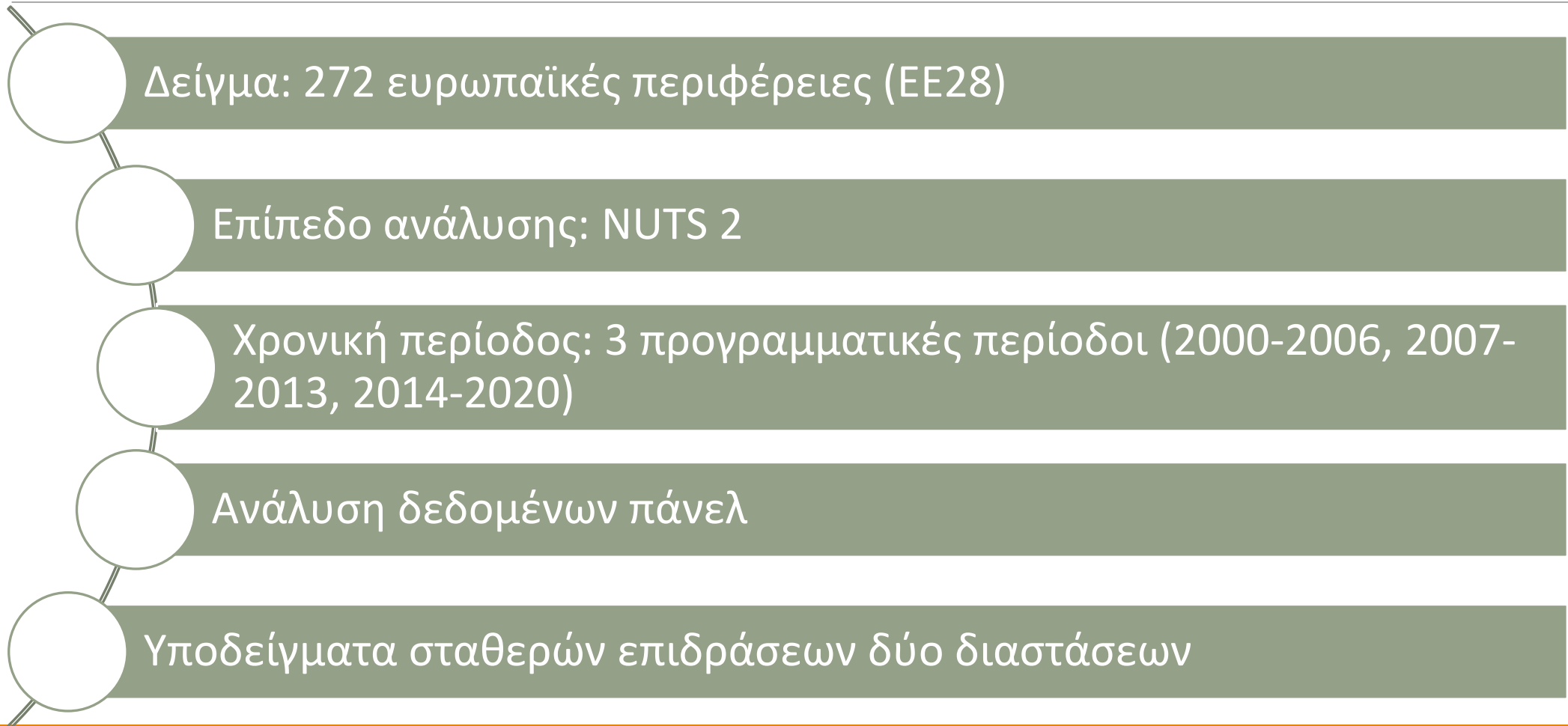
Συνολικές δαπάνες ανά Προγραμματική Περίοδο και ομάδα χωρών

Absorption percentage by programming period (cumulative percentage by year)

Ρυθμός
υλοποίησης
προγραμμάτων

Δεδομένα και μεθοδολογία

Οικονομετρικό μοντέλο

$$CP_{i,t} = \alpha + \beta_1 DevGAPS_{it} + \beta_2 SocGAPS_{it} + \sum_{j=1}^n k_j X_{jit} + \gamma_i + \delta_t + \varepsilon_{it}$$

$i = 1, \dots, 272$ περιφέρειες

$j = 1, \dots, N$ μεταβλητές ελέγχου

$t = 1, \dots, 3$ χρονικές περίοδοι

Μεταβλητές ανάλυσης

Εξαρτημένη μεταβλητή	Πολιτική Συνοχής	Σύνολο πληρωμών κατά κεφαλή	SFcap
Ερμηνευτικές μεταβλητές	Απόκλιση περιφερειών στην αρχή κάθε π.π. από την περιφέρεια με την καλύτερη επίδοση σε όρους:		
	• Επιπέδου ανάπτυξης	κ.κ. ΑΕΠ (σταθερές τιμές 2015)	GDPcap_GAP
	• Ανθρώπινου δυναμικού	Ποσοστό απασχόλησης αποφοίτων τριτοβάθμιας	HC_GAP
	• Ανεργίας	Ποσοστό ανεργίας στο σύνολο του εργατικού δυναμικού	UNEM_GAP
	• Υποδομών	Αυτοκινητόδρομοι (χλμ ανά τετραγωνικό χλμ)	INFR_GAP
	• Επενδύσεων	Ακαθάριστος σχηματισμός πάγιου κεφαλαίου (%ΑΕΠ)	GFCF_GAP
	• Περιβάλλοντος	Οικολογικό αποτύπωμα (Συνολικά εκτάρια ανά άτομο)	ENV_GAP
Μεταβλητές ελέγχου	• Ρυθμού ανάπτυξης	Ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης κ.κ. ΑΕΠ (σταθερές τιμές 2015)	GR_GAP
	Ικανότητα διοίκησης	Ποσοστό απορρόφησης πόρων κατά τη διάρκεια της π.π.	ADMN
	Γεωγραφική θέση	Δείκτης βαρύτητας για την κεντρικότητα, προσβασιμότητα και ελκυστικότητα μιας περιοχής	GRAV
	Ποιότητα θεσμών	Ικανότητα διαμόρφωσης και εφαρμογής ορθών πολιτικών και κανονισμών	INST

Εμπειρικά αποτελέσματα

Ορόσημα μοντέλου (4)

$\partial SF / \partial GDPcap_GAP > 0$

όταν $GDPcapGAP < 18.88$

$\partial SF / \partial GFCF_GAP > 0$

όταν $GFCF_GAP > 2.82$

DEP.VAR: SFcap	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
GDPcap_GAP	0.055***	0.036**	0.167***	0.138***		
GDPcap_GAP ²			-0.004***	-0.004***		
GDPcap					-1.435***	-0.917**
HC_GAP	2.355***	2.184***	-2.891	-3.463		
HC_GAP ²			2.052	2.261		
HC					-0.022***	-0.024***
UNEM_GAP	0.035**	0.062***	0.063	0.090***		
UNEM_GAP ²			-0.003	-0.003		
UNEM					1.801**	2.295***
INFR_GAP	-0.003**	-0.003**	-0.001	-0.002		
INFR_GAP ²			-0.000	0.000		
INFR					-0.003	-0.001
GFCF_GAP	-0.213***	-0.151***	-1.581***	-1.291***		
GFCF_GAP ²			0.277***	0.229***		
GFCF					0.023***	0.017***
ENV_GAP	1.667***	1.126***	2.068***	1.564***		
ENV_GAP ²			-0.045	-0.053		
ENV					0.449***	0.225***
GR_GAP	-0.010**	-0.010*	-0.003	-0.016		
GR_GAP ²			-0.000	0.000		
GR					0.007*	0.008**
ADMN		2.102***		2.007***		2.421***
GRAV (log)		-0.174***		-0.136***		-0.200***
INST		0.752***		0.803***		0.668***
Constant	-5.541***	-5.034***	-2.041	-1.760	-0.681	0.094
Observations	625	625	625	625	672	672
R-squared	0.693	0.754	0.718	0.772	0.667	0.738
Country FE	YES	YES	YES	YES	YES	YES
Time FE	YES	YES	YES	YES	YES	YES

Κύρια ερευνητικά ευρήματα

Ο σχεδιασμός και η κατανομή των πόρων έχει σχεδιαστεί ανταποκρινόμενη στα προβλήματα των περιφερειών σε βασικούς τομείς. Δεν έχει λάβει όμως υπόψη τα κενά στις υποδομές και τους χαμηλούς ρυθμούς ανάπτυξης.

Μη γραμμική σχέση της Πολιτικής Συνοχής με τα αναπτυξιακά κενά - δεν ανταποκρίνεται σε περιφέρειες με έντονη αναπτυξιακή υστέρηση.

Μη γραμμική σχέση της Πολιτικής Συνοχής με τα επενδυτικά κενά – ανταπόκριση σε περιφέρειες με μειωμένη επενδυτική δυναμική

Η διαχειριστική και θεσμική ικανότητα και η γεωγραφική θέση παίζουν σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της Πολιτικής Συνοχής.

Τα υψηλά R2 δείχνουν υψηλή ερμηνευτική ικανότητα των μοντέλων.

Συμπεράσματα

- Η Πολιτική Συνοχής είναι ευαίσθητη σε κοινωνικές ανισότητες (αποκλίσεις σε όρους ανθρώπινου δυναμικού, ανεργίας και περιβάλλοντος).
- Ωστόσο δεν ανταποκρίνεται το ίδιο αποτελεσματικά σε σχέση με τις αναπτυξιακές ανισότητες (όταν η ασυμμετρία είναι πολύ έντονη ή χρειάζεται περισσότερος χρόνος για την αντιμετώπιση δομικών ελλείψεων).
- Τα κενά ερμηνεύουν τα $\frac{2}{3}$ του σχεδιασμού και της κατανομής των πόρων. Το υπόλοιπο $\frac{1}{3}$ είναι αποτέλεσμα διαπραγματεύσεων.

Θεσσαλονίκη
17 - 18 Ιουνίου 2024

ΕΣΧΣΑ2024

1^ο ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ:
ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ & ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!